

Met deze sde-regeling is het moeilijk bedrijven en consumenten enthousiast te houden

Het bedrijfsleven was uitermate kritisch over de stimuleringsregeling duurzame energieproductie (sde). Te weinig geld, te ingewikkeld systeem en geen langetermijnvisie. Volgens de Tweede Kamer en het kabinet had het bedrijfsleven het hierover 'faliekant' mis. Ook aan het eerder door de Taskforce Energietransitie gevraagde 1 miljard euro per jaar extra vanaf dit jaar wordt niet voldaan. Voelt het bedrijfsleven zich nog serieus genomen? Zet dit inderdaad de pas afgesloten duurzaamheidsakkoorden onder druk? Hoe kunnen het bedrijfsleven én de consumenten enthousiast gehouden worden om concreet aan duurzame energie te doen; is bijvoorbeeld een groeispurt van het duurzaam energiepercentage haalbaar?

Wim Sinke, ECN:

De situatie rondom de sde-regeling is illustratief voor de worsteling van onze huidige overheid. Ik denk dat het kabinet oprecht is in zijn wens om belangrijke stappen te zetten op weg naar een meer duurzame energiehuishouding. Net zoals het oprecht streeft naar beter onderwijs, naar het oplossen van problemen in stadswijken, naar betere beloning van politiemensen, enzovoorts. De worsteling ontstaat wanneer duidelijk wordt wat wij al wisten, namelijk dat de energietransitie gewoon geld gaat kosten. Heel veel geld.

Omdat het kabinet nog steeds vasthoudt aan financiering via de rijksbegroting en niet via de elektriciteitsrekening wordt onnodig een duivels dilemma gecreëerd, immers alle onderwerpen zijn in zeker opzicht belangrijk en urgent. In het perspectief van de mondiale langetermijnontwikkelingen is geld voor duurzame energie weliswaar heel goed besteed geld (Nicholas Sterns rapport), maar de kosten komen wél op de begroting van dit kabinet en de baten niet. Hier wreekt zich het ontbreken van een inspirerende, integrale langetermijnvisie.

Geen in beton gegoten toekomstvoorspelling, maar een wenkend perspectief waarin kosten én baten (van allerlei soort) helder naar voren komen en waaraan overtuigende argumenten ontleend kunnen worden om te investeren. De discussie over de sde-regeling wordt nog teveel bepaald door kortetermijnproblemen en te weinig door langetermijnvoordelen. Dat leidt vrijwel automatisch tot bureaucratie, polarisatie en een minimumscenario, terwijl we behoefte hebben aan eenvoud, ge-

zamenlijk optreden en een maximumscenario. We're in it together. De wind waait uit de goede hoek, alleen nog lang niet hard genoeg om ook maar in de buurt van de doelstellingen te komen.

Ronald Verberne, Ingenia raadgevend ingenieurs- en adviesbureau:

De sde-regeling is niet uit te leggen. Niet aan het bedrijfsleven en vooral niet aan banken en investeerders, maar ook burgers raken de weg kwijt. Terwijl ECN adviseert dat de onrendabele top voor de co-vergisting op 17,9 eurocent per kWh ligt, stelt de minister doodleuk dat 12 eurocent per kWh voldoende is. Nergens staat te lezen hoe je het verschil (maar liefst 50 procent!) moet bijpassen en hoe je dit uitlegt als je met je businessplan bij een bank staat. Tel daarbij op dat een ministeriële regeling per definitie het risicoprofiel verder vergroot en iedere business case wordt aan het wankelen gebracht. De twee voorgaande ministers op dezelfde post hebben dit principe al gedemonstreerd.

Het voortdurend uitsluiten van nieuwe categorieën biomassa heeft maar één meetbaar effect: verdere opdrijving van biomassaprijzen en dus verhoging van de onrendabele top.

Naast engelengeduld voor het verkrijgen van een milieu- en bouwvergunning, wordt van ondernemers in deze sde verwacht dat ze met deze hoge aanloopkosten ook nog eens inzetten op het rad van fortuin. Ondernemersrisico's kennen grenzen.

Ondertussen zakt de productie van duurzame energie in Nederland in elkaar, vergroten we onze achterstand, importeren we gas uit Rusland en als klap op de vuurpijl worden initiatieven voor

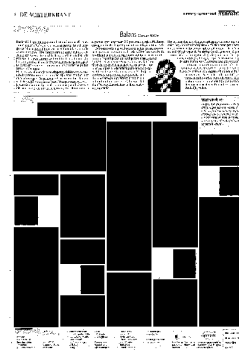
vijf nieuwe kolencentrales serieus genomen. Dit kabinet geeft één duidelijk signaal aan bedrijfsleven, investeerders en projectontwikkelaars: zoek uw heil over de grens en neem de Nederlandse biomassa mee!

Duurzaamheid van biomassa is belangrijk. Aan de burger is het alleen niet uit te leggen dat Jatropha-planten, waarmee ontwikkelingslanden werkgelegenheid en welvaart krijgen, wordt afgeschilderd als een misdaad tegen de mensheid. Duurzaamheid voor olie akkoord, maar wat is de duurzame herkomst is van onze fossiele olie? Nigeria, Irak, teerzanden?

Helma Kip, Essent:

Wij voelen ons uitermate serieus genomen. Zodra er een adequate regeling is, zullen wij daadwerkelijk produceren. De overheid moet daar de budgettering op voorbereiden. Budgetoverschrijding is een gruwel voor een ministerie. Wij zijn van mening dat dit heel goed is te regelen door te kiezen voor een tender als het om meestook van biomassa gaat.

Helaas is de overheid nog niet zover. Wie weet kunnen we daar in het sectorakkoord, dat een uitwerking is van het onlangs geslo-

ten Duurzaamheidsakkoord, iets over afspreken. Noodzakelijk is dan dat op korte termijn de sde uitgebreid wordt met een dergelijke tendercategorie. Verder zijn er veel mogelijkheden voor de toepassing van agro-reststromen. Daarvoor zal de subsidie uit de oude mep-regeling aangepast moeten worden aan de nieuwste onderzoeksresultaten van ECN. Het bedrijfsleven kan enthousiast gehouden worden door duidelijk perspectief te bieden voor groot-schalige toepassingen, zowel voor windenergie als voor de inzet van biomassa.

Er moet perspectief komen voor vergunningen en aansluitmogelijkheden op zee en op land en het toepassen van agro-residuen bij de meestook van biomassa. Het is toch zonde dat we nu alleen hout kunnen inzetten?

We doen er als energiebedrijven alles aan om de duurzaamheids-certificering van biomassa van de grond te krijgen, maar krijgen nog niet het vertrouwen dat er perspectief wordt geboden. We hebben alle toepassingen nodig. Klein en groot; zon, wind en biomassa. Consumenten kunnen kleinschalige toepassingen benutten via bijvoorbeeld de zon pv-regeling en dat geldt voor kleine ondernemers met vergistingsprojecten. Consumenten kunnen verder participeren door gebruik van groene stroom.

Ik wil hierbij in het bijzonder de aandacht vestigen op de nieuwe richtlijn voor duurzame energie van de Europese Commissie van januari. Deze richtlijn kan de mogelijkheid om in de toekomst groene stroom te kopen, gaan beper-

ken. De betrokkenheid van de consument bij groene-stroom-productie kan daardoor in gevaar komen. Hier zal onze overheid alert moeten zijn bij de behandeling van deze richtlijn in Europa.

Frans Rooijers, CE Delft

De doelstellingen zijn hoog met twee grote hobbels: prijs en faciliteiten. Positief is dat nu de aansluiting op het elektriciteitsnet van wind op zee door de overheid is geregeld. Het vergunningentraject moet nog worden verbeterd. De prijs is echter de grootste hobbel.

Zelfs met de huidige hoge olie- en kolenprijzen is duurzame energie duurder dan fossiele brandstof. Dit prijsverschil dient structureel overbrugd te worden om de doelstellingen voor duurzame energie te halen.

Positief aan de nieuwe sde-regeling is dat de subsidiebijdrage is gekoppeld aan de marktprijs van fossiele brandstof. De geplande subsidiebudgetten zijn echter niet toereikend en te kortlopend om een markt voor duurzame energie op te bouwen. Een doel van 20 procent duurzame energie in 2020 kost circa 2 miljard euro per jaar. Dat zal niet snel via de rijksbegroting lopen. Het oprichten van een fonds –los van de overheid– waaruit het kostprijsverschil wordt betaald, zou uitkomst kunnen bieden.

Door de hoogte van de bijdragen aan het fonds te koppelen aan de doelstellingen, kan het gaandeweg worden overgezet in een verplichtingssysteem. Voorwaarde is wel dat de bijdragen aan het fonds worden verbonden aan het gebruikte aantal kilowatturen en kubieke me-

ters gas om zuinig gebruik te stimuleren. Want hoe lager de energievraag, hoe eerder de doelstellingen voor duurzame energie worden bereikt. Uiteindelijk komen we dan in de situatie terecht waarin de energiegebruiker betaalt voor zijn schone energie

